

DUBOLIMBURG EN PROVINCIE LIMBURG PRESENTEREN

AANDAG 2026

12 MAART - 13 U - PROVINCIEHUIS HASSELT

Natuurinclusief Bouwen

voor en door gemeenten

Gefinancierd door
de Europese Unie

Natuurinclusief bouwen: beleidsinstrumenten en -aanbevelingen

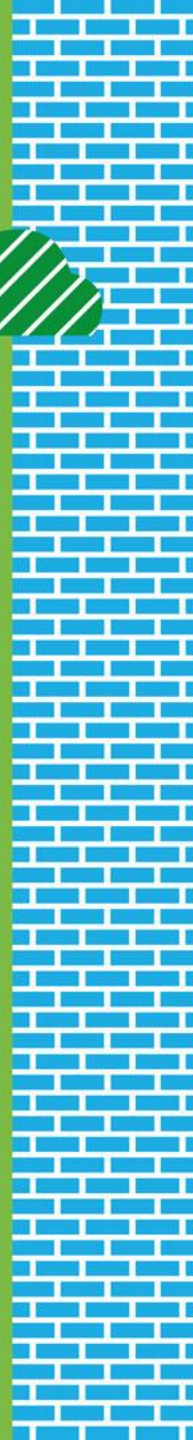
*Christine Schraepen –
Projectcoördinator Natuur-inbouw*

Interreg
Vlaanderen-Nederland

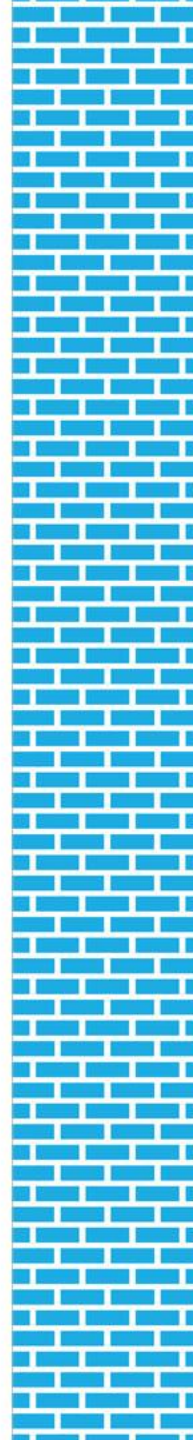
Gefinancierd door
de Europese Unie

Inhoud

- Wetgeving en de toepassing ervan
- Wat kan je als gemeente zelf doen?
Voorbeelden: van inspireren tot verplichten
- Vragen

A close-up photograph of a field of tall, thin grasses. The grasses are mostly golden-brown, indicating they are dry. Interspersed among the grasses are several small, bright pink flowers. In the lower-left foreground, there is a dense patch of small, bright yellow flowers. The background is a clear, bright blue sky with some light, wispy clouds. The overall scene is a natural, outdoor setting, likely a meadow or a field of wildflowers.

**WETGEVING
+ toepassing**

WETGEVEND KADER: Omzetting EU > BE & VL

- De **Europese Vogel- en Habitatrichtlijn** vormen samen het kader voor Natura 2000-netwerk dat soorten en habitats wil beschermen (middels SBZ, ISD, passende beoordeling en vergunningskader)

- In 1973 bestond op **federaal** niveau de **Natuurbehoudswet**. Via de federalisering werd dit een **gewestbevoegdheid**

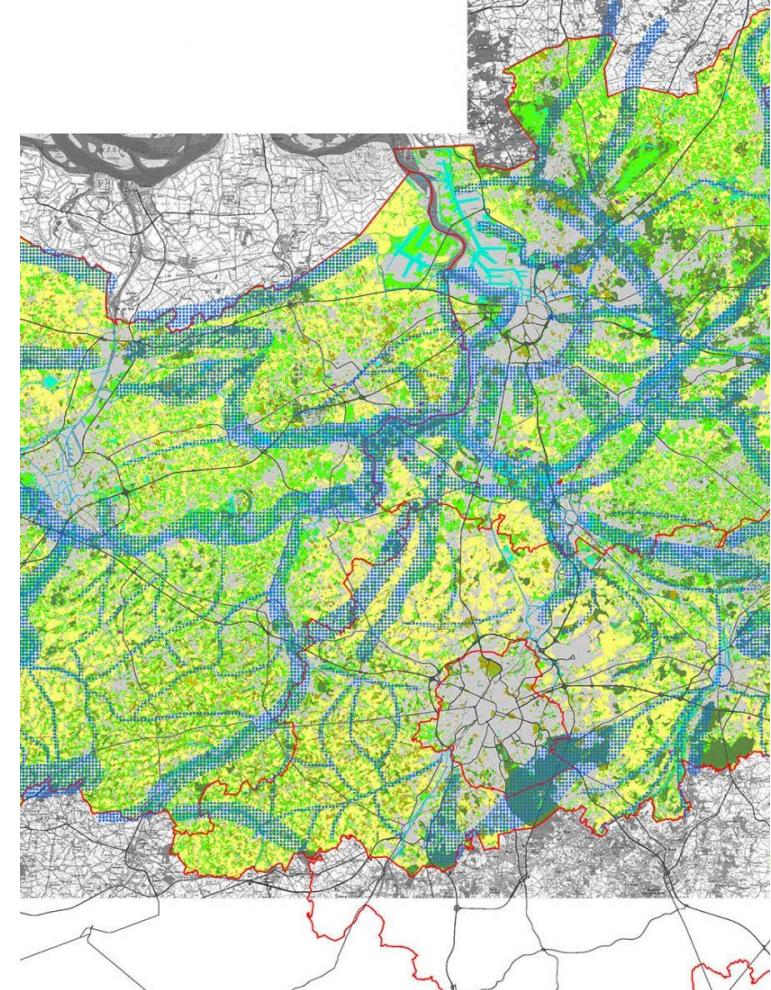

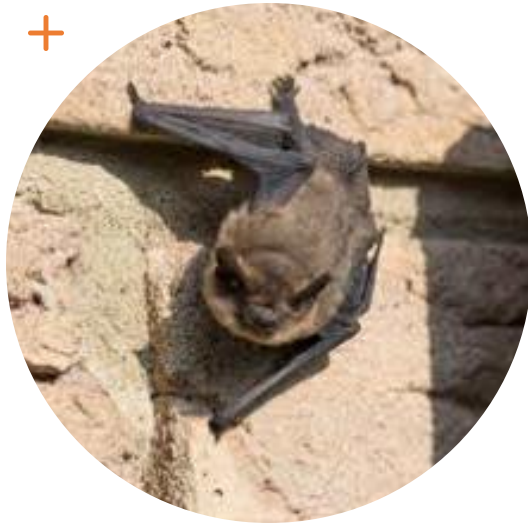
Omzetting

Omzetting door **Vlaamse** wetgever in

- **Natuurdecreet (1997/herzien 2024)**
 - Speciale beschermingszones
 - Zorgplicht: schade vermijden
- **Soortenbesluit**
 - Soortenbeschermingsprogramma's
 - Geen 'betekenisvolle verstoring'
 - Soortentoets

Doorwerking in regelgeving

... tot in het Vlaamse Omgevingsrecht via:

- **1. Omgevingsvergunningsdecreet (OVD)**
 - Voor projecten binnen of met invloed op Natura 2000 geldt een **passende beoordeling**
- **2. Verzameldecreet Omgeving (2024–2025)**
- **3. Vegetatie- en landschapselementenregeling**

Doorwerking in lagere bestuursniveaus (1)

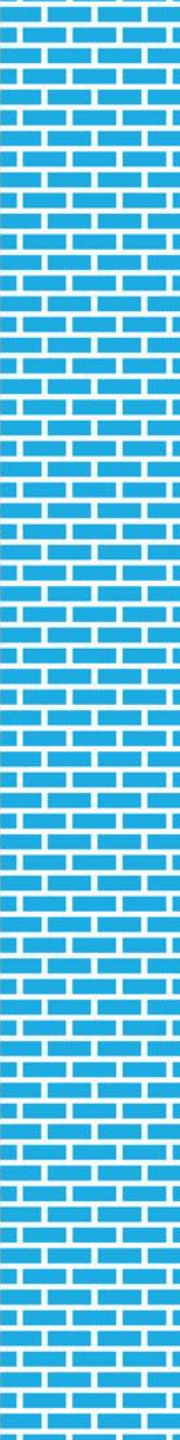

- **Provincies**

Geen afzonderlijke omzetting van de wet, wel doorwerking

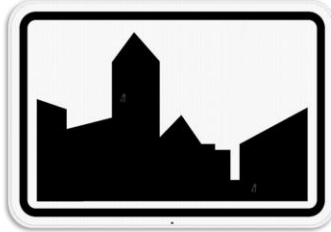
Rol van provincie:

- gebiedsgericht natuurbeleid
- adviesverlening binnen omgevingsvergunningen
- beheerplannen voor provinciale domeinen
- coördinatie van natuurverbindingen en openruimtebeleid

Doorwerking in lagere bestuursniveaus (2)

Gemeenten

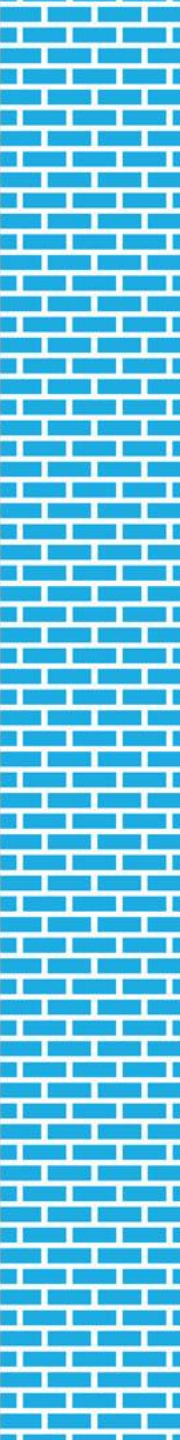
Geen omzettingswetgeving maar wel doorwerking

Rol van gemeenten

- **omgevingsvergunningen**
- lokale **natuur- en groenbeheerplannen**,
- handhaving van **soortenbeschermingsregels**,
- naleving van **vegetatie- en landschapselementenbepalingen**

Gemeenten kunnen **lokale verordeningen** uitvaardigen

Altijd **verenigbaar** met hogere regelgeving (EU → federaal/gewest → lokaal)

Doorwerking naar Omgevingsrecht: over het Vrijstellingenbesluit

- Sinds 1 maart 2026: herziening van kracht
 - Doel: administratieve vereenvoudiging
 - (Kleine) **faunavoorzieningen** zijn **vrijgesteld** van vergunning art. 6.2, 5° te interpreteren als “*natuurvoorzieningen*”
- op **voorwaarde** dat:
- beperkte ruimtelijke impact
 - kaderen binnen vergroening / natuurontwikkeling
 - geen wijziging van bouwvolume of functie

Kijk eens door
de ogen
van een dier

De s

Zij vragen ons daken, muren, kademuren en gracht
gebied in te richten.

Doorwerking in het toepassingsgebied?

Over de term 'habitatype'
Wat met de stadsbiotoop?

- Stadsbiotoop is geen habitatype in strikte zin
- wél ecologisch relevant:
 - Habitat voor **gebouwafhankelijke soorten**
 - **Basiskwaliteit Natuur** in bebouwde omgeving dat condities schept voor een gunstige staat van instandhouding (SVI)

Doorwerking in het toepassingsgebied?

Habitattype = stadsbiotoop = gebouwen, stedelijke omgeving

-> Toepassing NIET in 'natuur'

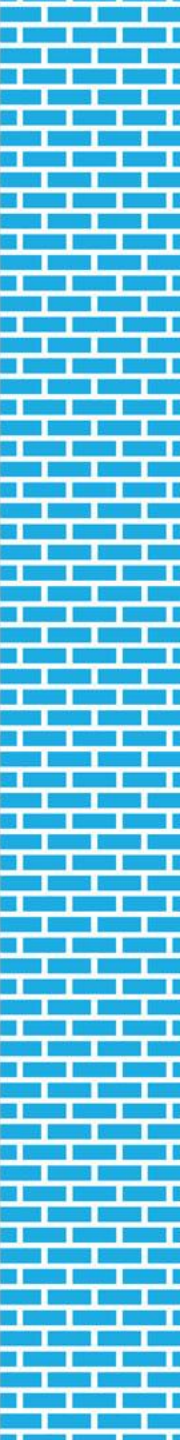
-> Toepassing WEL in domeinen met gebouwen

GEBREK AAN :

Kader – communicatie – doelgroep

Daardoor verdere achteruitgang stadsbiotoop

+ hoge ecologische urgentie

OPPORTUNITeiten voor natuurinclusieve maatregelen

Pak het samen aan met de **energietransitie**

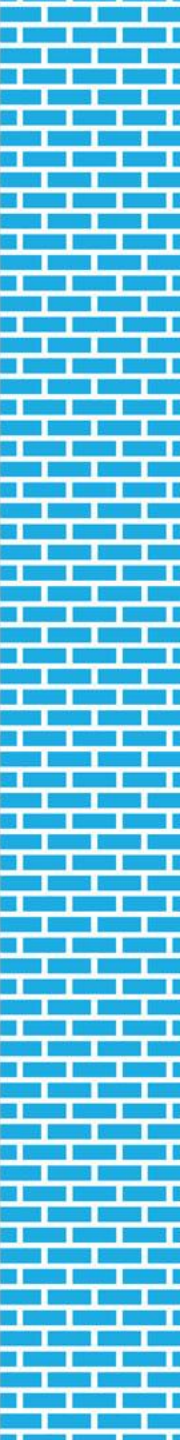
- Gevel en dak: combi isoleren & faunavoorzieningen

Neem het **zo vroeg mogelijk** mee in bouwproject:

- Analyse relevante soorten
- Analyse mogelijkheden in het gebouw
- Overleg (!)
- Intekenen van (mogelijkheid tot) voorzieningen op plan

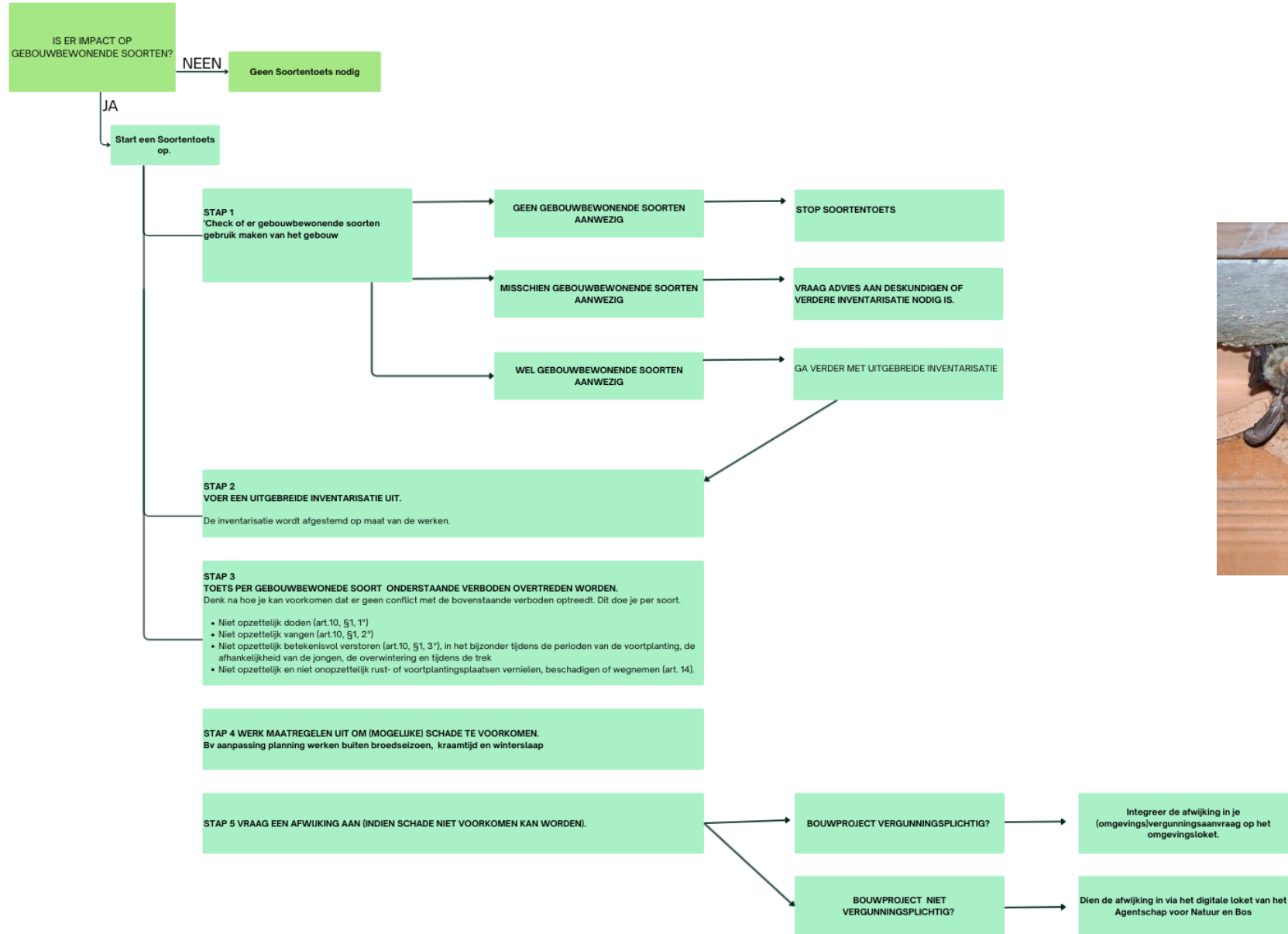
Voordelen

- Kostprijs beperkt
- Soortentoets in orde

SOORTENTOETS bij WERKEN AAN EEN GEBOUW

SOORTENTOETS bij WERKEN AAN EEN GEBOUW

Is er impact op gebouwbewonende soorten?

->NEEN: Geen soortentoets

->JA: Start soortentoets:

1. Check of soorten gebruik maken van gebouw :
 - JA: start uitgebreide inventarisatie -> STAP 2
 - MISSCHIEN: vraag advies
 - NEEN: Stop soortentoets
2. Uitgebreide inventarisatie
3. Check verboden (opzettelijk doden, verstoren, zorgplicht...)
4. Voer maatregelen uit om schade te voorkomen
5. Vraag afwijking aan indien schade niet voorkomen kan worden

**Wat kan een gemeente doen om
natuurinclusief (ver-)bouwen te bevorderen?**

Een gemeente kan...

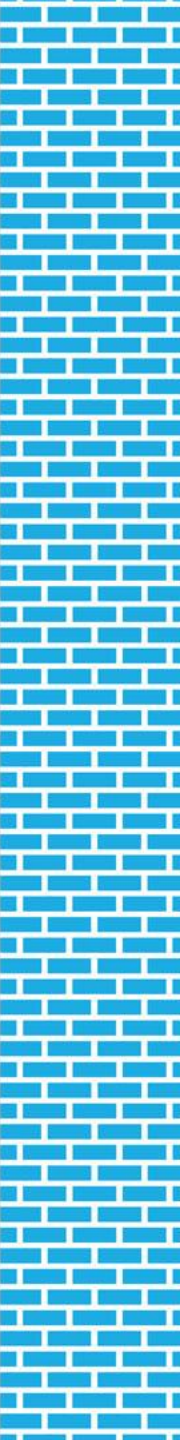
- **Inspireren**
 - Voorbeeldfunctie
 - Zichtbaarheid
- **Stimuleren**
 - Informatie verstrekken
 - Tools
 - Financiële stimulans
 - Visie
- **Verplichten**
 - Verordeningen
 - Voorschriften of lasten

Waar zitten mogelijkheden?

Voorbeelden!

- Toepasbaarheid
 - Eenvoudig (quick win)
 - Complex(er)
- Type uitvoering
 - Nieuwbouw
 - Renovatie of verbouwing

INSPIREREN door voorbeeldfunctie : Eigen patrimonium natuurinclusief maken

Provinciedomein Kessel-Lo: duurzame demowand rond biobased, circulair & natuurinclusief verbouwen

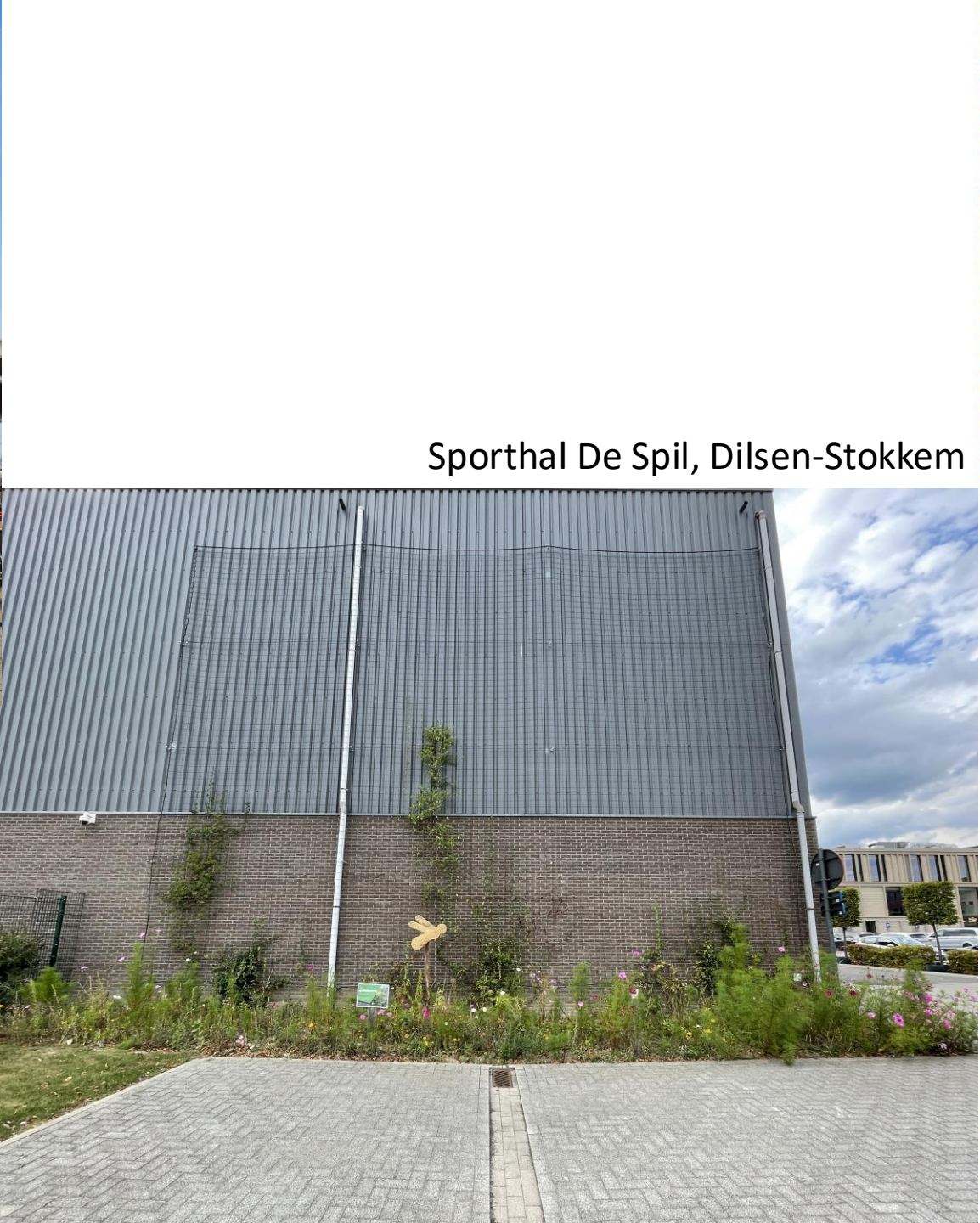
Zolder Luchtfabriek, nestkasten huiszwaluw

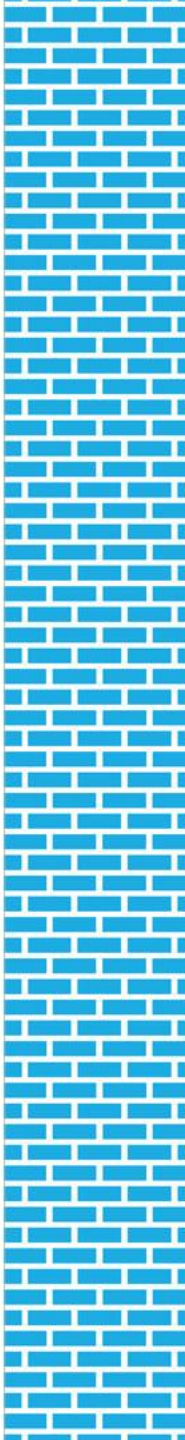
't Scheep, stadhuis Hasselt, multifunctioneel groendak

Natuurboerderij Ename

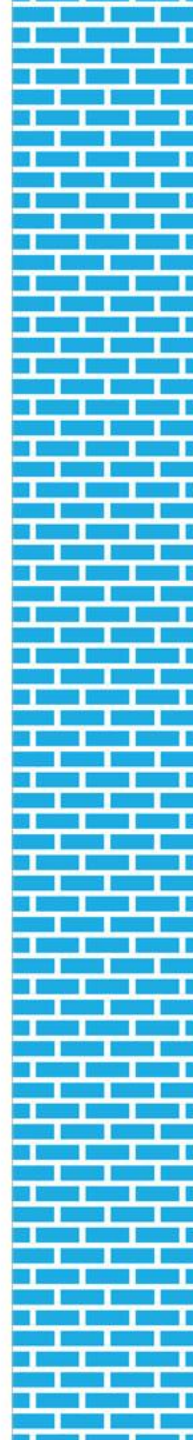

Sporthal De Spil, Dilsen-Stokkem

Bibliotheek, Weert

INSPIREREN via nutsgebouwen: Fluvius aanbod: Electriciteitscabines mét vleermuisdak / vogelhuisjes

- Prijs vogelhuisjes: 200 a 300 euro
- Prijs vleermuisdak: 12 000 euro (mogelijk verouderd bedrag)
- Plaatsing cabine steeds door Fluvius
- Meer info: zie [gids Fluvius inplanting cabines](#) + lokale relatiebeheerders Fluvius

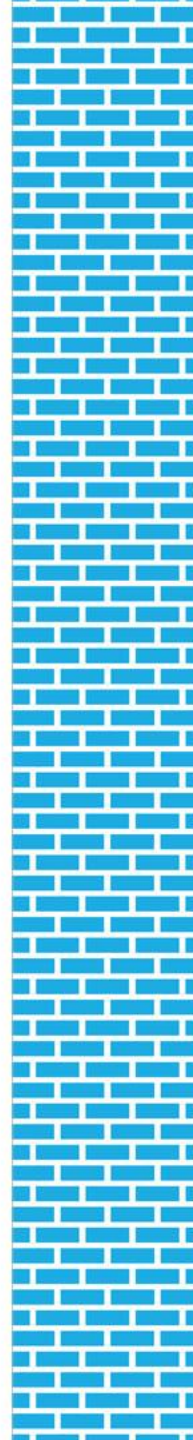

INSPIREREN via nutsgebouwen: Fluvius aanbod: Electriciteitscabines met haag

- Voorbeeld: deze werden/worden nu geplaatst in Maasmechelen en Lanaken
- Onderhoud en plaatsing door Fluvius, kosteloos voor gemeenten

INSPIREREN via nutsgebouwen: De Lijn aanbod: Bushokjes met groendaken

- 75% subsidieerbaar
- Prijs verschil bushokje type A met of zonder groendak: 1396 euro

Meer info:

<https://www.delijn.be/nl/content/halteaccommodatie/aanbod/>

INSPIREREN door zichtbaarheid

- Persartikels

Dossier onderwijs 41

Leerlingen helpen met aanleg groendak

De Wijnpers heeft hoogste maaiveld van Leuven

Eind maart liet de provinciale school De Wijnpers in Leuven een groendak van 420 m² aanleggen op het klasgebouw voor land- en tuinbouw.

Met het groendak zet de school niet alleen in op meer biodiversiteit via de infrastructuur, maar speelt ze ook in op de uitdagingen van klimaatverandering, zoals langere droogteperiodes, hittegolven en heviger regenbuien.

Leren door te doen
Leerlingen uit de studierichtingen Groenaanleg en -beheer en Natuur- en groentechnieken werken actief mee aan de aanleg en het onderhoud van het groendak. Onder begeleiding van hun leerkrachten nemen ze verschillende taken op zich van de doelbouw en het aanbrengen van substraat tot het puzaan en aanplanten van rhyemasp planten. "Dit ervaringsgericht leren biedt hun een mooie kans om duurzame technieken in de praktijk te brengen en om kennis op te doen over groendaken en klimaatadaptieve oplossingen", zegt Bart Nevers, gedeputeerde voor onderwijs en leefmilieu.

Een multifunctioneel ecosysteem op hoogte
Het intensieve groendak werd ontworpen volgens de principes van permacultuur en combineert biodiversiteit met innovatieve technieken. De beplanting is zorgvuldig afgestemd op de aanwezige natuurwaarden en varieert op basis van substraatdikte - die op sommige plaatsen tot 80 cm gaat - en op basis van de oriëntatie van het dak. Bloemen, kruiden en gewassen groeien er door elkaar afgewisseld met heesters en waterplanten, allemaal binnen de draagkracht van het gebouw.

Blikvangers op het dak
Nast de rijke vegetatie en ecologische meerwaarde biedt het groendak ook ruimte voor enkele innovatieve projecten, zoals een bijenburcht en wijnenken. De bijenburcht is een constructie met lokale zandrijke leemgrond en circulaire bouwmaterialen om solitaire bijensoorten, zoals de zand- en groefbij, aan te trekken. Het wijnenkenexperiment is een testproject waarbij druivenrankjes op het dak groeien als levend erfgoed, een knipoog naar het historische Wijnpersgebouw en de wijnbouw op de site. "Met dit groendak zet de school opnieuw een stap vooruit in duurzaam en innovatief onderwijs. De combinatie van ecologie, klimaatbewustzijn en praktijkgericht leren maakt van dit project een inspirerend voorbeeld voor andere scholen en organisaties", besluit gedeputeerde Bart Nevers. Dit initiatief kadert in het project 'Natuur-inbouw', dat Europese steun geniet via Interreg Vlaanderen-Nederland.

Provincie Vlaams-Brabant

Foto: Profsur Vlaams Brabant

Een gemeente kan...

- **Inspireren**
 - Voorbeeldfunctie
 - Zichtbaarheid
- **Stimuleren**
 - Informatie verstrekken
 - Tools
 - Financiële stimulans
 - Visie
- **Verplichten**
 - Verordeningen
 - Voorschriften of lasten

STIMULEREN door te informeren

HOE

- Websites
- Infolders
- Webinars
- Campagnes
- Events / Studiedagen
- Terreinbezoeken

OVER Natuurinclusief bouwen

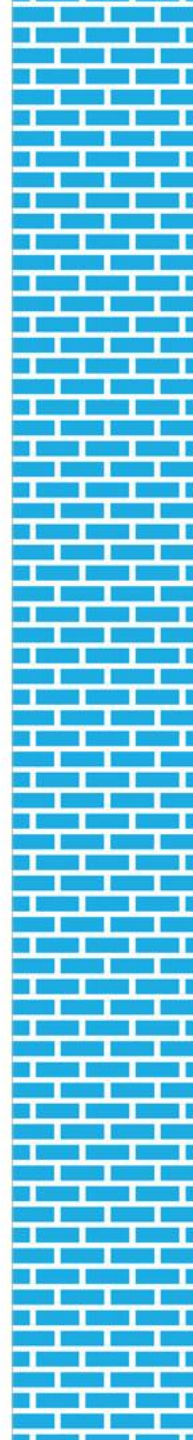
- Soorten
- Bouwdetails

WIE

- Project Natuur-inbouw
- Gemeente
- Provincie
- Derden

DOELGROEP

- Ambtenaren (eigen gemeente)
- Eigenaars (burgers, bedrijven...)
- Bouwsector

STIMULEREN door te informeren START

FAUNA- OF NATUURINCLUSIEF

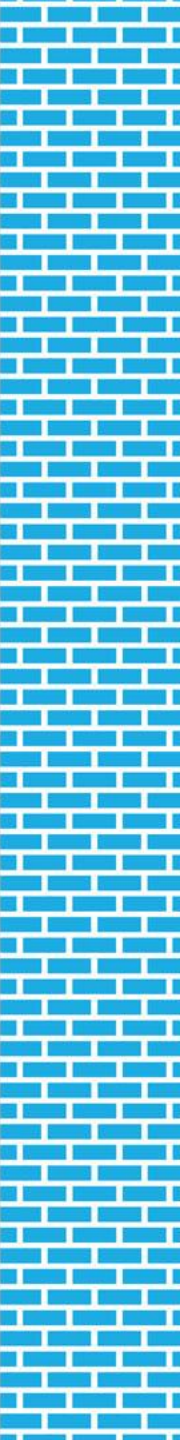
- [Ecopedia.be/natuurinclusiefbouwen](https://ecopedia.be/natuurinclusiefbouwen)
- [Bouwnatuurinclusief.nl](https://bouwnatuurinclusief.nl) (NL)
- [Bati.natagora.be](https://bati.natagora.be) (Wallonië)
- [limburgsegroendakenengevels.be](https:// limburgsegroendakenengevels.be)

BOUWTECHNISCH

- [Buildwise.be](https://buildwise.be)
- [EmbuildVlaanderen.be](https://embuildvlaanderen.be)
- [KANbouwen.nl](https://kanbouwen.nl) (NL)
- [Klimaatdak.be](https://klimaatdak.be)
- [Nknbnl.nl](https://nknbnl.nl) (NL)

ECOLOGISCH / SOORTEN

- [Natuurpunt.be](https://natuurpunt.be)
- [Vogelbescherming.nl](https://vogelbescherming.nl) (NL)
- [Bati.natagora.be](https://bati.natagora.be) (Wallonië)
- [Ecopedia.be](https://ecopedia.be)

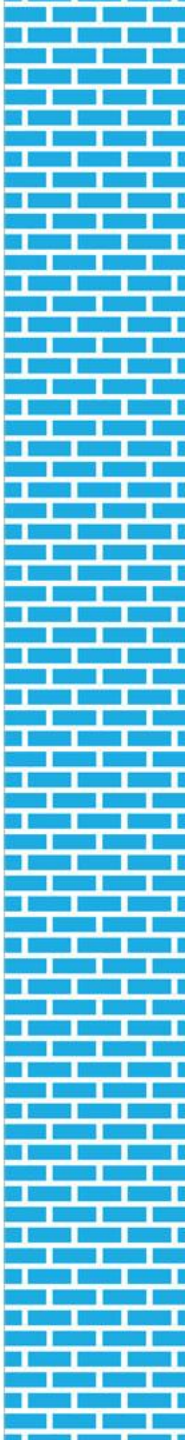

STIMULEREN door te informeren WEBSITES

- interregvlanded.eu/natuur-inbouw/over-ons
- dubolimburg.be
- Mijnenergiehuis.be

- www.nav.be/nieuws/natuurinclusief-bouwen-basisprincipes-en-aandachtspunten
- [Natuurinclusief bouwen en inrichten | Natuurinclusief ontwikkelen en ontwerpen](#)

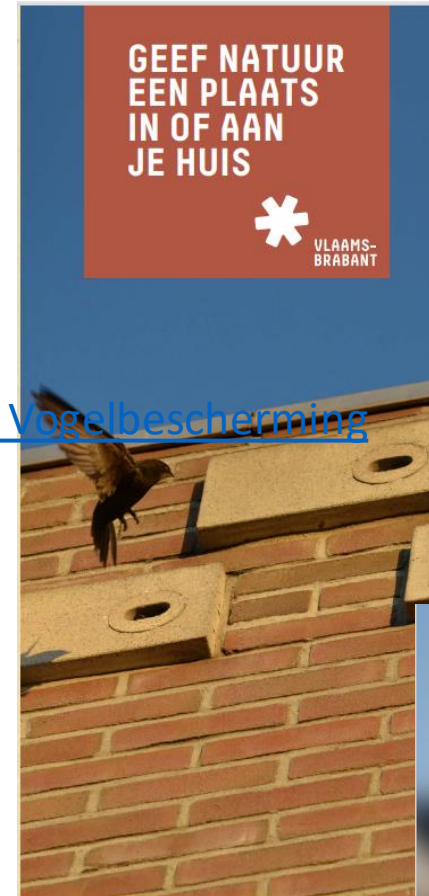

STIMULEREN door te informeren INFOFOLDERS

- Vlaams-Brabant
[Geef natuur een plaats in of aan je huis](#)
- Oost-vlaanderen [Samen voor vogels en natuur | Vogelbescherming Natuur-inbouw](#)
- Nest
[Gids Natuurinclusief Ontwikkel en Synchroon Vogelbescherming Nest Natuurinclusief.pdf](#)

Soortenfiches * (Bouwdetails volgen)

- [Boerenzwaluw](#)
- [Gierzwaluw](#)
- [Grote gele kwikstaart](#)
- [Huismus](#)
- [Huiszwaluw](#)
- [Scholekster](#)
- [Visdief](#)
- [Zwarte roodstaart](#)
- [Vleermuizen in nauwe ruimtes](#)
- [Vleermuizen op zolder](#)

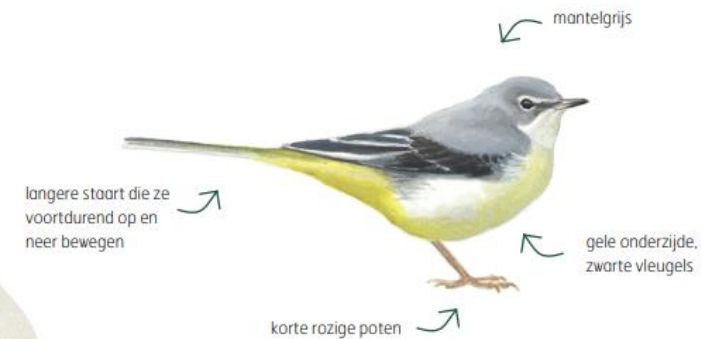

Grote gele kwikstaart

ALGEMEEN

De grote gele kwikstaart wordt vooral geassocieerd met snelstromende beken en rivieren in bosrijk gebied. Soms broedt hij ook aan nauwelijks stromend water of zelfs in de stad. Het is voor Nederland en België een schaarse broedvogel en een doortrekker en wintergast.

In vergelijking met andere kwikstaarten, heeft deze soort een nog langere staart en kortere, rozige poten. De onderzijde is geel (meest intens op borst en onderstaart, flanken zijn vaak witter), de vleugels zijn zwart en de kop is mantelgrijs (bovenzijde). Het mannetje heeft een zwarte keel. Net zoals andere kwikstaarten, bewegen ze hun achterlichaam en staart voortdurend op en neer. Het mannetje is territoriaal.

Webinar/Themasessie *

- <https://interregvlaned.eu/natuur-inbouw/themasessies>
- Groene daken en gevels
- Soortenkennis
- Historisch muren en gevels
- Duurzaam bouwen
- Vergroenen van bedrijventerreinen
- Natuurvriendelijke verlichting
- Raamslachtoffers
- Natuur in de stad
- Monitoring
- Natuur en overlast
- Natuurinclusieve architectuur met vogels als uitgangspunt
- Natuur en erfgoed + effect op lange termijn
- Inbouwnesten voor gierzwaluwen
- Natuurinclusief (ver)bouwen en de juridische aspecten in Vlaanderen
- Natuurinclusief renoveren in erfgoed
- Scholeksters op het dak
- Apps die natuurinclusief bouwen dichterbij brengen

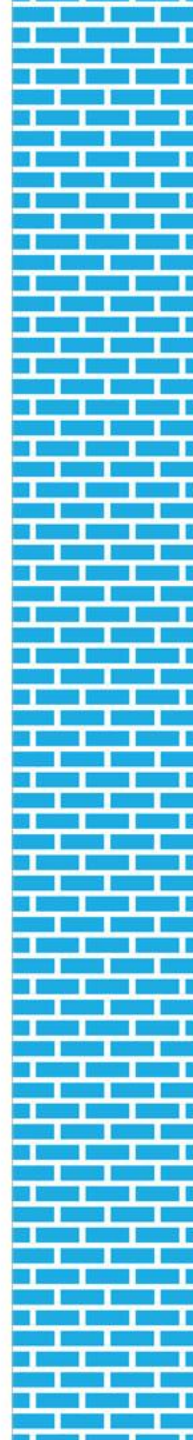

STIMULEREN door te informeren TERREINBEZOEKEN

- Woonwijken safari's (Natuur-inbouw)*:
[Ga mee op woonwijken safari in Zeist... | Interreg Vlaanderen-Nederland](#)
- 13 maart Zelzate Werfbezoek Fabriek Energiek
[Natuurinclusief bouwen in de praktijk](#)
- 31 maart Kessel-Lo [Inspiratiedag | Geef vleugels aan natuurinclusief \(ver\)bouwen | Provincie Vlaams-Brabant](#)
- 29 mei Open wervendag voor scholen [Vlajo | Onderwijs voor een ondernemende generatie](#)

Alle activiteiten

VLAAMS-
BRABANT

Inspiratiedag | Geef vleugels aan
natuurinclusief (ver)bouwen

Provinciedomein Kessel-Lo | Dinsdag 31 maart 2026 | Met bezoek aan de demowand

Alle info: <https://www.vlaamsbrabant.be/nl/activiteiten/inspiratiedag-geef-vleugels-aan-natuurinclusief-verbouwen>

Schrijf in voor 24 maart

Embuild

OPEN

Member of
JA Worldwide

WERVEN

VOOR
SCHOLEN

DAG

Natuurinclusief bouwen in de praktijk

Vrijdag 13 maart
van 8u tot 11u

Dit werkbezoek gaat door in Fabriek Energiek,
Achille De Clercq laan 9, 9060 Zelzate.

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

provincie
Oost-Vlaanderen

Vogelwandeling vanuit de
Winkel van Vogelbescherming in
Zeist

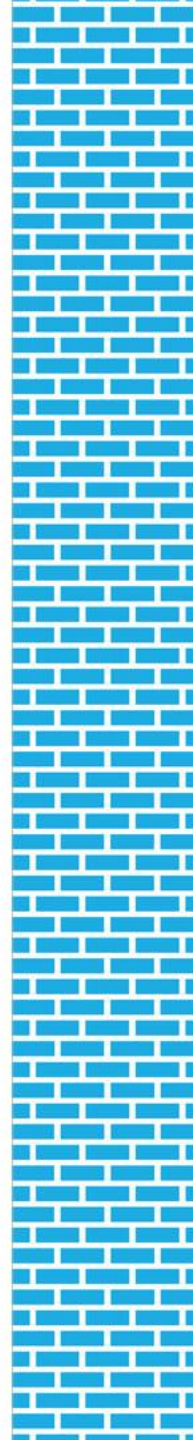

STIMULEREN door te informeren CAMPAGNE

- www.limburgsegroendakenengevels.be (Provincie - met webinars)
- www.hasselt.be/nl/groene-daken-en-gevels (Hasselt)
- blauwgroenvlaanderen.be/bewoners/ (Vlaanderen)
- [Gemeenten adopteren Limburgse soorten \(GALS\) | Provinciaal Natuurcentrum Limburg](#) (Provinciaal Natuurcentrum)
- [Koesterburen | Provincie Vlaams-Brabant](#) (Provincie Vlaams-Brabant)

STIMULEREN door te informeren EVENTS / STUDIEDAGEN

- Faunahuis Brakel
www.faunahuis.be
- Februari: Natuur-inbouw op Batibouw
- 7 maart [West-Vlaamse Natuurstudiedag 2026 - West-Vlaamse Milieufederatie](#)
- Maart: [Inspiratiedag | Geef vleugels aan natuurinclusief \(ver\)bouwen | Provincie Vlaams-Brabant](#)
- 4 juni [Slotevent - Natuur-inbouw | Interreg Vlaanderen-Nederland](#)

STIMULEREN door middel van TOOLS

FAUNA- OF NATUURINCLUSIEF

- www.dubolimburg.be/nl/klimaatkompas
- Checklistgroenbouwen.nl (NL)
- Vademecum vleermuizen
[Vademecum inrichten van \(kerk\)zolders voor vleermuizen | Vlaanderen.be](#)
- Hulpvoorbesteduivers.nl (NL)

BOUWTECHNISCH

- GRO-tool.be
- [Omgevingsloket](#)
- [Duurzaamheidsmeter Wijken | Departement Omgeving - Vlaamse](#)

ECOLOGISCH / SOORTEN

- Waarnemingen.be
- Biodiversiteitsportaal
natuurdata.inbo.be

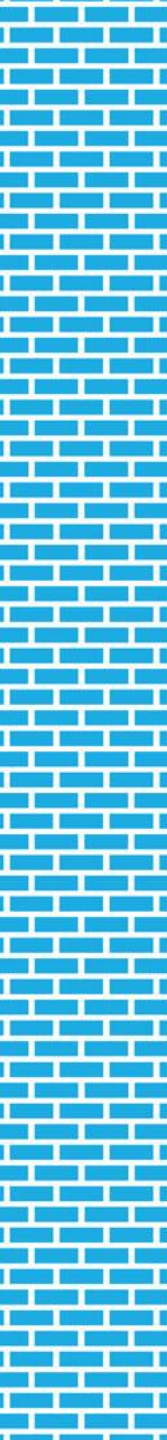
Toelichting ecologische tools: Want er is altijd wel érgens een vogel die zingt

Natuurplatform: www.waarnemingen.be (Natuurpunt)

Biodiversiteitsportaal: www.natuurdata.inbo.be (INBO)

Overzichtskaarten verspreiding per soort

- Zit er een soort in mijn buurt?
- Waar is extra versterking / aanbod nestruijnte wenselijk?
- Is er een negatieve / positieve tendens?
- Is een wijk/buurt geschikt om extra maatregelen uit te voeren / op te leggen voor soort x/y?

Waarnemingen.be

[Instructiefilmpje](#) (4 min)

deel van Observation.org

Invoeren ▾ Ontdek ▾ Projecten ▾ Mijn Waarnemingen.be ▾ Over ons ▾

- Waarnemingen
- Omgeving
- Soorten
- Soorten gezien
- Locaties**
- Foto's
- Geluiden
- Gebruikers

Onlangs
10.255
Neem

Grijze zand
Veerle - W
Paul Helsen

Heggenmus - *Prunella modularis*
Oostakker (OV)
Herman Blockx

arendonk (AN)
2015-03-10

2016

Recente zeldzaamheden

● zeldzaam ● zeer zeldzaam

Alles | Vogels | Zoogdieren | Reptielen en amfibieën | Dagvlinders | Meer ▾

2026-03-03

09:08 ● Mariadistel - *Silybum marianum* Laambeekvallei - West - Tie...

Invoeren ▾ Ontdek ▾ Projecten ▾ Mijn Waarnemingen.be ▾ Over ons ▾

Zoek een locatie

Hasselt Limburg Gemeente

Zoek met zoekterm, of klik op de kaart hieronder.

deel van Observation.org

Invoeren ▾ Ontdek ▾ Projecten ▾ Mijn Waarnemingen.be ▾ Over ons ▾

Hasselt België

Details **Waarnemingen** Foto's Geluiden Soorten gezien Ranglijst v

Naam	Hasselt	Data
Oppervlakte	102 km ²	Waarnemingen
Land	België	Gebruikers
Provincie	Limburg	Foto's
		Geluiden
		Soorten

Laatst aangepast: 2026-02-27

deel van Observation.org

Waarnemingen.be

Invoeren ▾ Ontdek ▾ Projecten ▾ Mijn Waarnemingen.be ▾ Over ons ▾

Hasselt België

Details Waarnemingen Foto's Geluiden **Soorten gezien** Ranglijst waarnemers BioBlitzes Projectbezoeken

2025-03-03 - 2026-03-03 Selecteer een soort Alle zeldz

Zoek Filter Wis filters **Als kaart**

Waarnemer Alle geslachten ▾ Alle maanden ▾ Alleen goedgekeurd Inclusief nulwaarnemingen Alleen onzeker

Alle activiteiten ▾ Alle methodes ▾ waarnemingen van iedereen ▾

Geen resultaten gevonden...

Datum	Soort	Aantal	Locatie	Waa
2026-03-03 08:19	▲ Kievit - <i>Vanellus vanellus</i>	1	stadscentrum	Eveli
2026-03-02 09:19	▲ Grote Canadese Gans - <i>Branta canadensis</i> 🇺🇸	1 overvliegend, gezien en gehoord	Sint-Lambrechts-Herk (Dg)	wou
2026-03-02 13:46	■ Indische Gans - <i>Anser indicus</i> 🇮🇳	2 gezien	Crahay	G.T.Y

Interreg Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door de Europese Unie

Invoeren ▾ Ontdek ▾ Projecten ▾ Mijn Waarnemingen.be ▾ Over ons ▾

Hasselt België

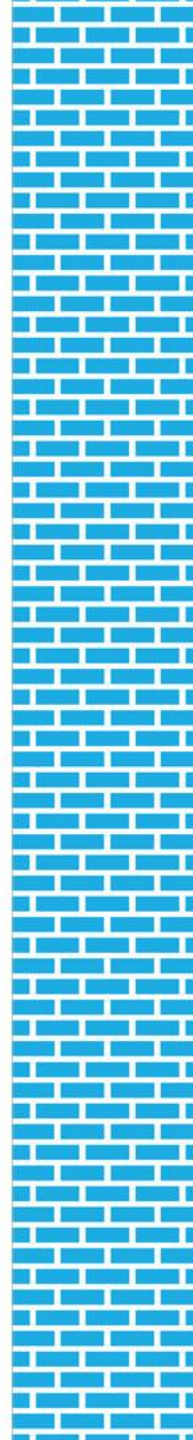
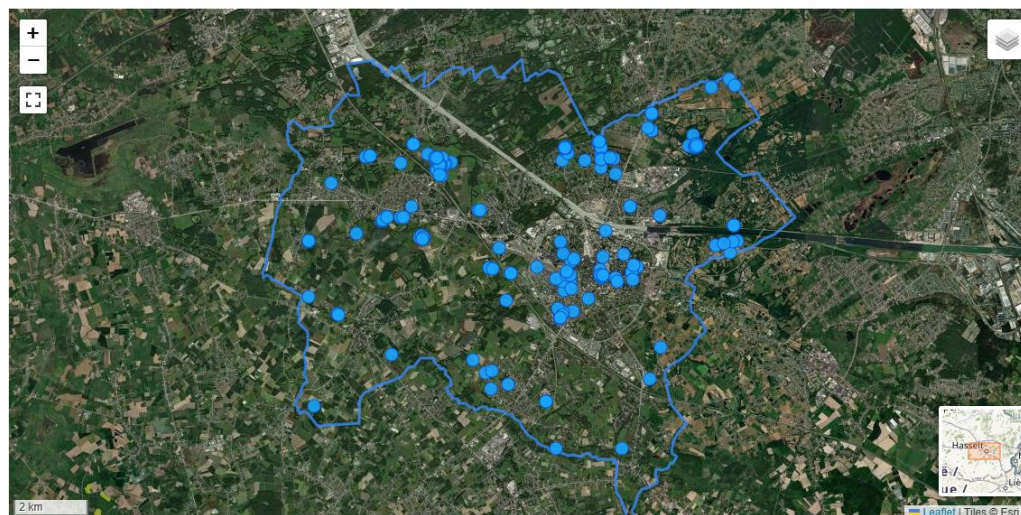
Details Waarnemingen Foto's Geluiden **Soorten gezien** Ranglijst waarnemers BioBlitzes Projectbezoeken

2025-03-03 - 2026-03-03 Alle zeldzaamheden ▾ Zoek Filter

Wis filters **Als tabel** Toon gevanceerd

Waarnemer Alle geslachten ▾ Alle maanden ▾ Alleen goedgekeurd Inclusief nulwaarnemingen Alleen onzeker

Alle levensstadia ▾ Alle activiteiten ▾ Alle methodes ▾ Waarnemingen van iedereen ▾

Vlaams biodiversiteitsportaal: vogels

Aanvullend (!) op een zoektocht op waarnemingen.be

Vink de waarnemingen.be datasets uit (extra zichtbaarheid van enkel nieuwe info)

Stap 1: klik op...

Stap 2: vul de soort in

Stap 3: zet waarnemingen.be datasets uit

Stap 4: vink de laatste x aantal jaar aan

Stap 5: kijk op de kaart

VLAAMS BIODIVERSITEITSPORTAAL SOORTEN **WAARNEMINGEN** GEOGRAFISCH

Home Waarnemingsrecords Zoekresultaten

Geavanceerd zoeken Snelle zoekopdracht

Waarnemingsrecords

Pas filters aan Vlaanderen

160.480 records gevonden van 167.633 voor species: Passer domesticus

Downloaden API

Gegevensprofiel: VBP Algemeen V1.1

Uitsluiten op basis van onzekerheden rond de wetenschappelijke naam (0 records uitgesloten) Uitsluiten van duplicaten (0 records uitgesloten)

Uitsluiten op basis van recordtype (0 records uitgesloten) Uitsluiten van afwezigheidsrecords (7.153 records uitgesloten)

Uitsluiten van zeer oude gegevens (0 records uitgesloten)

Records Kaart Grafieken Afbeeldingen

Bekijk in het geografisch portaal Download kaart

Kleur door: Geen Grootte: 4 Ondoorzichtigheid: 0.8 Omtrek: 0

Middelburg

Vlaams biodiversiteitsportaal: vleermuizen

Aanvullend (!) op een zoektocht op waarnemingen.be

Data: winterverblijven + zomerverblijven + DNA onderzoek op vleermuizenkeutels

Vink 'uitsluiten op basis van recordtype' uit!

(cf 'bereikbaarheid' op www.ecopedia.be/soortbeheer/vleermuizen-op-zolders voor correcte interpretatie)

The screenshot shows the 'Waarnemingsrecords' page for the species 'Laatvlieger'. The search results show 941 records found out of 949. The filters section includes 'Pas filters aan' and 'Vlaanderen'. The 'Verfijn uw resultaten' section shows 'Door gebruiker geselecteerde filters' with 'Uitsluiten op basis van recordtype (0)' checked. The 'Gegevensprofiel' section shows 'Categorieën' with 'Uitsluiten op basis van onzekerheden rond de wetenschappelijke naam (0)' checked. The 'Door gebruiker geselecteerde filters' section shows 'Uitsluiten op basis van recordtype (0)' checked. The 'Records' section shows a map of Belgium with a red box highlighting a specific area in the south.

Stap 1: klik op...

Stap 2: vul de soort in

Stap 3: zet waarnemingen.be datasets uit

Stap 4: vink de laatste x aantal jaar aan

Stap 5: vink uit

Stap 6: kijk op de kaart

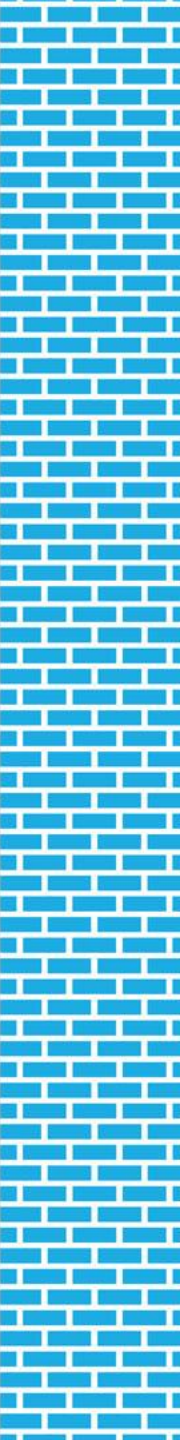

STIMULEREN door een financiële stimulans

- Subsidies
- Samenaankoop
- Schenking in natura, bv. nestkasten en inbouwstenen aan inwoners
- Financiële ondersteuning verplichte maatregelen

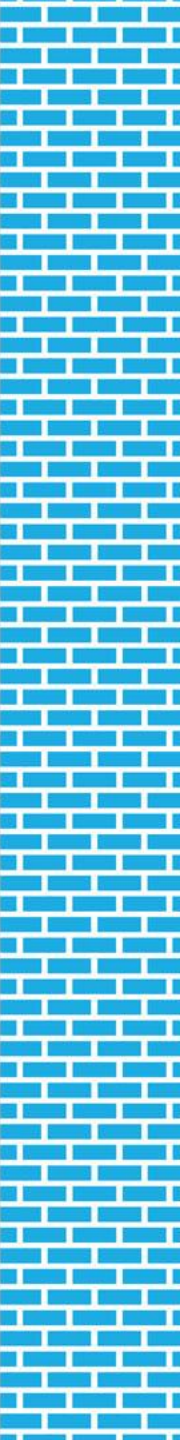
Ambitieniveau kan sterk uiteenlopen!

Voorbeelden Subsidies

- Prov Limburg (voor gemeenten); [Terreinrealisaties of investeringen in het kader van het lokale klimaatbeleid | limburg.be](#)
- Zonhoven: [Subsidies zwaluwen – Zonhoven](#), <https://www.zonhoven.be/milieusubsidies>
- Hamme: [Gierzwaluwnesten \(subsidie\) - Hamme](#), [Subsidie: Huis- en boerenzwaluw - Hamme](#)
- Bocholt: [Subsidie zwaluwen - Bocholt](#)
- Bree: [Subsidie: Zwaluwen – Bree](#), [Subsidie straat-geveltuin - Bree](#)
- Peer: [Subsidie geveltuin – Peer](#)
- Pelt: [Subsidie geveltuin - Pelt](#)
- Dilsen-Stokkem: [Aanleg geveltuin – Dilsen-Stokkem](#)
- Wellen: [Subsidie groendak - Wellen](#), [Subsidie ontharden voortuin en bermen](#)
- Herenthout: [Help de huiswaluw aan een veilige broedplek in onze gemeente - Gemeente Herenthout](#)
- Langemark-Poelkapelle: [Aankoop van nestkastjes - Gemeente Langemark-Poelkapelle](#)
- Puurs-Sint-Amands: [Subsidie zwaluwnesten - Gemeente Puurs-Sint-Amands](#)
- Stad Antwerpen: [Gratis nestkasten voor inwoners van Stad Antwerpen](#)
- Mechelen: [Subsidie Klimaatactie | Mechelen](#), [aanvullend-reglement-klimaatactie-adaptatie-biodiversiteit](#)

Voorbeelden Samenaankoop, Schenking in natura

- Hasselt: Groene gevels en groendaken [Groepsaankopen | Hasselt](#)
- Interleuven: Groendaken [samenaankoop groendaken | Interleuven](#)
- Provincie Vlaams-Brabant: Schenking nestkasten [Natuur-inbouw | Provincie Vlaams-Brabant](#)
- Hoegaarden: Schenking + plaatsing nestkasten [Zwaluwproject | Lokaal bestuur Hoegaarden](#)
- Leuven: Schenking + plaatsing nestkasten [Nestkasten voor zwaluwen | Stad Leuven](#)

lokaal sterker samen
interleuven

burger ondernemer lokaal bestuur

over ons diensten nieuws projecten vacatures contact

Home / diensten / milieu & klimaat / samenaankoop groendaken

samenaankoop groendaken

Het gebruik van golfplaten, leien, schoorsteenpijpen die asbest bevatten, was tot 1998 courant bij het optrekken van een gebouw. Door de enorme impact van asbest op het milieu en de gezondheid van de mensen is het produceren, verhandelen of (her)gebruik van asbesthoudende materialen al sinds 2001 verboden. De Vlaamse Regering heeft samen met OVAM een asbestaafbouwbeleid uitgewerkt om Vlaanderen uiterlijk tegen 2040 asbestvrij te maken.

[Home](#) > [Hulp, zorg en gezondheid](#) > [Dieren](#)

Nestkasten voor zwaluwen

Zwaluwen hebben het lastig in Leuven. Je kan ze helpen door een kunstnest aan je gevel te hangen. We controleren eerst of jouw gevel geschikt is. Als dat zo is, plaatsen we daarna gratis de nestkast.

- > [Is jouw gevel geschikt?](#)
- > [Prijs](#)
- > [Hoe aanvragen?](#)
- > [Wat gebeurt er na je aanvraag?](#)
- > [Advies over nesten](#)
- > [Waarom een kunstnest plaatsen?](#)

Tijdens deze groepsaankoop kon je kiezen: een groene strook tegen de gevel of een kleine plantentuin op het (platte) dak. Beide opties dragen bij aan verkoeling, een betere luchtkwaliteit, waterbuffering én meer biodiversiteit.

Gefinancierd door de Europese Unie

STIMULEREN door te adviseren

- Fauna-adviseurs Natuur-inbouw (opleiding Natuurinvest)
[Contactgegevens](#)
- Steunpunten Duurzaam bouwen
Bv Dubo Limburg – klimaatkompas
- Utrecht NL: ontwerpstudio's Natuurinclusief
[Ontwerpstudio's Natuurinclusief | provincie |](#)

Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen
Provincieplein 1|
3010 Leuven
Email : duboadvies@vlaamsbrabant.be

Verslag renovatieadvies

Adviseur:
Datum plaatsbezoek: 20/08/2025
Verslagnummer:
Type advies: **renovatieadvies aan huis**

Foto voorgevel

Luchtfoto

STIMULEREN door een visie te onderschrijven

- **Kwaliteitskader woonontwikkeling opstellen**

- Zonhoven [Meer info](#)

- **Visiedocumenten**

- Opname in eigen gemeentelijk strategisch vastgoedplan
- Subsidie koppelen aan visiedocument (bv. Mechelen)
- Bestekteksten
- Platform Toekomstbestendig Bouwen (NL)
- Programmaliijn: Een nieuwe bouwcultuur | College van Rijksadviseurs (NL)

Biodiversiteit

- Bestaande beplanting moet indien mogelijk gefaseerd verwijderd worden. Zo krijgen dieren de gelegenheid zich te migreren binnen het gebied;
- Bij grotere verkavelingen en bouwprojecten moeten groene corridors ingeplant worden, zowel van oost naar west als van noord naar zuid. Deze corridors hebben een minimum breedte van 2 à 3 meter en moeten uitgevoerd worden met inheems/streekeigen struikgewas (eventueel aangevuld met bomen). Deze corridors zullen migratie van dieren en insecten toelaten. Ze mogen beperkt doorbroken worden (bijvoorbeeld voor een pad van max. 2 m) en kunnen zowel op openbaar als op privaat domein worden aangelegd, duidelijk aangegeven in de voorschriften. Een bestaande gracht of beek kan ook als groene corridor worden aangewend;
- Er moet **natuur**inclusief gebouwd worden (zie Figuur 11). Dit kan op veel manieren. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de checklist groen bouwen (<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>). Zo kan natuur geïntegreerd worden in een gebouw en wordt er optimaal rekening gehouden met de plaatselijke fauna;
- Er moet vermeden worden dat verlichting bijkomende lichtpollutie veroorzaakt.

Figuur 11 - Bron: Vogelbescherming Nederland en Zoogdierbescherming

Een gemeente kan...

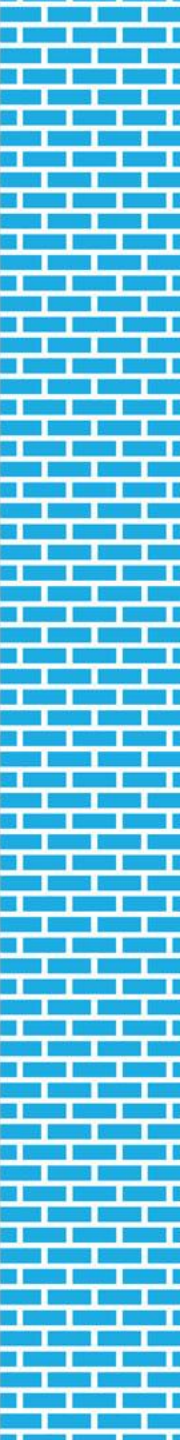
- **Inspireren**
 - Voorbeeldfunctie
 - Zichtbaarheid
- **Stimuleren**
 - Informatie verstrekken
 - Tools
 - Financiële stimulans
 - Visie
- **Verplichten**
 - Verordeningen
 - Voorschriften of lasten

VERPLICHTEN via bindende beleidsinstrumenten

- RUP (Vlaanderen + provincie + gemeente)
- Stedenbouwkundige verordening (gemeente)
- Verkavelingsvoorwaarden (gemeente)
- Lasten (gemeente)

Ruimtelijke uitvoeringsplannen natuurinclusief maken

- Een RUP regelt het gebruik van een gebied:
 - welke activiteiten toegestaan
 - waar mag men bouwen
 - welke stedenbouwkundige voorschriften gelden,...
- Een RUP verplicht faunavoorzieningen niét (automatisch)
- ... Al kan het wettelijk wel, onder 'inrichting' en 'stedenbouwkundige voorschriften'

⚡ Het traject is echter lang en complex

Stedenbouwkundige verordeningen natuurinclusief maken

- In stedenbouwkundige verordeningen kan de gemeente het plaatsen van faunavoorzieningen opleggen

Vb. Flora: stad Antwerpen verplicht groendak bij nieuwbouw

- Goedkeuring gemeenteraad nodig

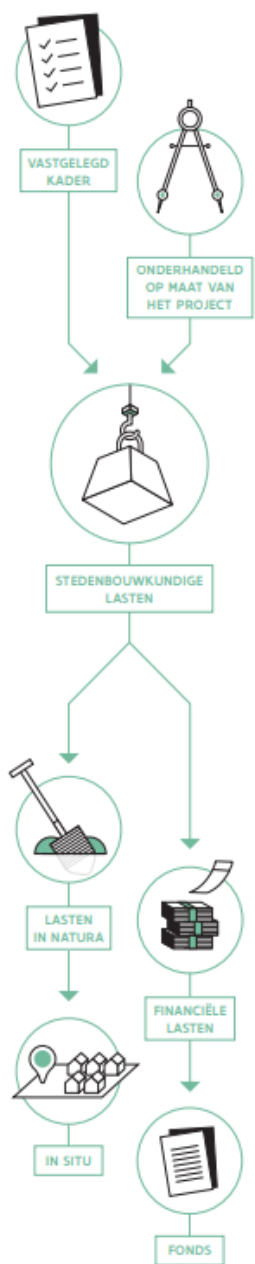

Verkavelingsvoorwaarden natuurinclusief

- Plaatsing van faunavoorzieningen opleggen
Cf. verkavelingen ouder dan 15 jaar: extra voorwaarden bij nieuwe aanvragen
- ⚡ *Bemerking:* geen voorstander van nieuwe kavels omwille van bouwshift (geen bijkomend ruimtebeslag vanaf 2040)
- Voorbeeld model klimaatadaptief verkavelingsvoorschrift Limburg (op extranet)

Lasten natuurinclusief maken

- **Prestaties of werken om ruimtelijke kwaliteit te verbeteren**

- Aanleg groen, wadi's, landschappelijke ingrepen, grondafstand,...
- In verhouding staan tot het voordeel voor de aanvrager
- Uitvoering van lasten gekoppeld aan vervaldatum vergunning

- **Types lasten**

- **Lasten in natura**

- zonder verordening, met financiële waarborg storten

- **Financiële lasten**

- Gemeentelijke verordening is verplicht
- Correcte raming niet altijd evident
- Interessanter in grote projecten

Lasten in natura gebruiken

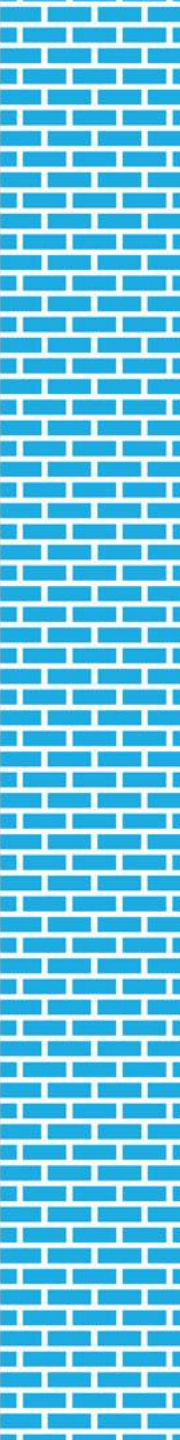
- Bij Vergunningsaanvragen van **zonevreemde woningen** en functiewijzigingen (verplicht)
 - VCRO (hoofdstuk 4.4)
 - Info: [Zonevreemd - startpagina | Departement Omgeving - Vlaamse](#)
- **Vrijgavebesluit** voor **woonreservegebieden**
 - Bepaalt voorwaarden gebiedsontwikkeling
 - Beslissing van gemeenteraad
 - ***Kan lasten bevatten***
 - Decreet Woonreservegebieden (7 juli 2023)

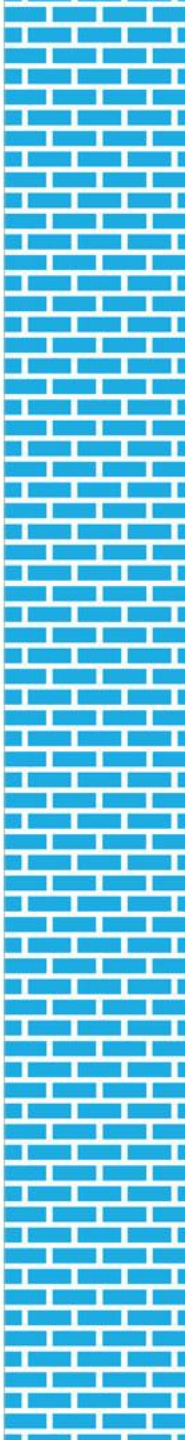
Waarom natuurinclusief bouwen als last in natura een goed idee is

- ✓ Levert een substantiële bijdrage aan de **leefomgevingskwaliteit**
- ✓ Het **mag** binnen de Vlaamse regelgeving
- ✓ Mits maatregel **relevant** en **proportioneel** en met **stedenbouwkundig** karakter
- ✓ Ook bij **zonevreemde** projecten
 - Maatregelen zoals groene daken, nestkasten, wadi's, gevelgroen en andere biodiversiteitsbevorderende ingrepen zijn dus perfect juridisch inzetbaar als last bij omgevingsvergunningen
- ✓ Aandachtspunt: voldoende kennis bij de vergunningsverstrekker (ambtenaar) over de meest geschikte maatregelen per gebied
 - ... belang van kennisdeling en opleiding

Over dat proportionele: lasten in overhouding tot natuurwaarden én gebouw

Groenpuntensysteem: handige sturing en toetsing van projecten

- **Beleidsinstrument**

- natuurinclusieve maatregelen worden **gewaardeerd** met punten
 - Max. aantal punten: 100
 - Min. te behalen score
- overheden, ontwerpers en ontwikkelaars kunnen transparant en meetbaar bepalen
- mate waarin een project voldoende bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en klimaatadaptatie

- Een **toetsingskader** bij omgevingsvergunning of ontwikkelprojecten

Mogelijke maatregelen

- **Groendaken en gevels**

- Extensief (sedum)
- Semi-intensief (planten, kruiden)
- Intensief (ook struiken, heesters)

- **Faunavoorzieningen**

- (aantal) nestkasten vogels
- Invliegopening(en) vleermuizen
- Insectenstenen

- **Groenblauwe inrichting**

- Inheemse beplanting
- Waterberging
- Wadi
- % onverhard oppervlak

- **Beheer- en monitoringsplan**

- Frequentie, budget, onderdelen,...

WAT NOG?

- **Natuurherstelverordening** Vlaanderen / EU
(bindende maatregelen te nemen voor het herstel van beschadigde ecosystemen)
- **Soortenmanagementplan** (NL)
(strategisch/gebiedsdekkend dat ecologische waarden in kaart brengt en langetermijnvisie voor diersoorten met mitigerende maatregelen voor gemeenten en ontwikkelaars (-> efficiënte, gebiedsgerichte omgevingsvergunning + tijdsbesparing).
- **EU Taxonomy**
(EU classificatiesysteem: gemeenschappelijke taal voor investeerders en bedrijven over welke economische activiteiten "milieuvriendelijk" of "duurzaam" zijn. Voor duurzame investeringen, tegen greenwashing.

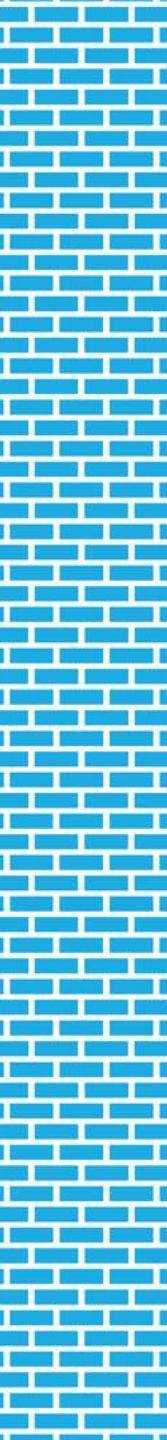

CONCLUSIE

SAMENVATTEND

- **Wetgeving** bestaat. Doorvertaald vnl. via Soortentoets en Zorgplicht
- Toepassing beperkt door **gebrek aan kennis** en gebrek aan kader buiten 'natuur'
- MINDSET:
 - Neem natuurinclusief al **bij overleg van bouwproces** mee
 - **Ieder gebouw** kan een (nieuwe) habitat zijn
 - Inzetten op **behoud** en verder uitbreiden
- **Verskillende voorbeelden** en opties om op natuurinclusief (ver)bouwen in te zetten

UITNODIGING SLOTEVENT NATUUR-INBOUW

Ruimte creëren voor gebouwafhankelijke fauna binnen de klimaattransitie

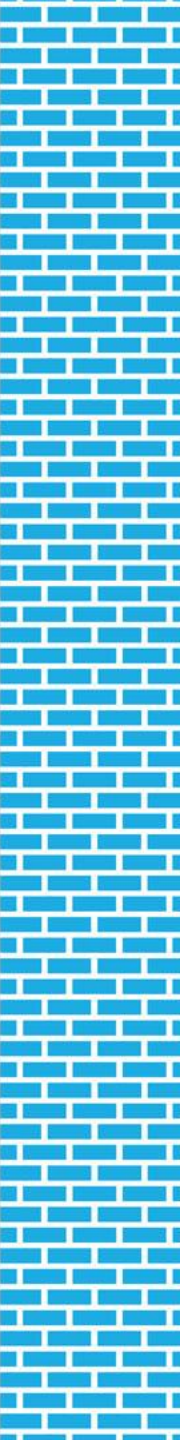
Donderdag 4 juni 10-16u

Hendrik Consciencegebouw (Brussel Noord)

GRATIS

- Testimonials
- Informatieve stands
- Netwerking

inschrijvingslink einde april op website/Linkedin

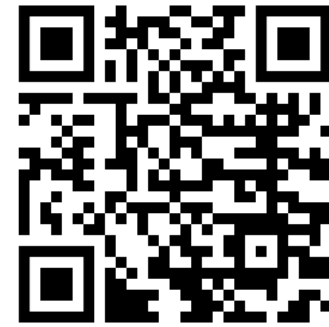

VRAGEN?

Bedankt voor jullie aandacht!

Christine.Schraepen@vlaanderen.be

Website LinkedIn

Natuur-inbouw

